

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету
технологій і дизайну

Тетяна ІВАНШЕНА

Підпис

Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

08

2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Верстка поліграфічної продукції

Назва дисципліни

Призначення Робочої програми

Для освітньої програми «Дизайн»

Рівень вищої освіти

Перший (бакалаврський)

Мова навчання

Українська

Обсяг дисципліни, кредитів ЄКТС

4

Статус дисципліни

Вибіркова професійної підготовки

Факультет (до якого відноситься кафедра)

Технологій і дизайну

Кафедра (за якою закріплена дисципліна)

Рисунку та проектної графіки

Форма навчання	Курс	Семестр	Загальне навантаження		Кількість годин						Курсовий проект	Курсова робота	Залік	Іспит
			Європейські кредити	Години	Аудиторні заняття				Індивідуальна робота студента	Самостійна робота, в т.ч. ІРС				
					Всього	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття						
Д	3	5	4,0	120	51	0	51			69			+	-

Робоча програма підготовки магістра складена на основі освітньо-професійної програми «Дизайн»

Робоча програма складена

Підпис

к.т.н., доцент Світлана ПЕТРАЩУК

Ступінь, вчене, звання

Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

Схвалена на засіданні кафедри рисунку та проектної графіки Протокол від 29.08 2023 р.

Назва

Зав. кафедри рисунку та проектної графіки

Назва

Підпис

Ігор КОВТУН

Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

Робоча програма розглянута та схвалена вченою радою факультету технологій та дизайну

Голова вченої ради факультету

Підпис

Тетяна ІВАНШЕНА

Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

ВЕРСТКА ПОЛІГРАФІЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ

Тип дисципліни	Вибіркова
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Мова викладання	Українська
Семестр	-
Кількість встановлених кредитів ЄКТС	4,0
Форми навчання, для яких викладається дисципліна	Денна

Результати навчання

Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен: *володіти* фаховою видавничо-поліграфічною термінологією та прийомами графічної подачі при вирішенні проектних завдань з верстки поліграфічної продукції; *орієнтуватися* в розмаїтті сучасних текстових та графічних редакторів, програмах верстки при створенні поліграфічної продукції; *здійснювати* передпроектний аналіз предметної області, вихідної інформації та вибирати існуючі системи і технології обробки зображень, їх підготовки до друку; *використовувати* знання і навички роботи в програмах верстки поліграфічної продукції; *створювати* електронні макети поліграфічної продукції різного асортименту і призначення засобами проектно-графічного моделювання; *представляти* результати роботи у вигляді групових презентацій готової поліграфічної продукції.

Зміст навчальної дисципліни: Основи верстки поліграфічної продукції. Особливості додрукарської підготовки поліграфічної продукції. Технологія обробки текстової інформації. Вибір шрифтів. Теорія кольору, колірні моделі. Редагування та підготовка зображень до друку. Макетування та верстка поліграфічної продукції. Підготовка закінченого оригінал-макета до друку. Друк поліграфічної продукції. Післядрукарська обробка поліграфічної продукції.

Запланована аудиторна робота: не менше 1/3 від загального обсягу дисципліни.

Форми (методи) навчання: лабораторні роботи (з використанням методів комп'ютерної графіки), самостійна робота (підготовка до виконання і захисту лабораторних робіт, формування презентаційного планшету).

Форми оцінювання результатів навчання: захист лабораторних робіт; перегляд.

Вид семестрового контролю: залік.

Навчальні ресурси:

1. Тимошик М. Книга для автора, редактора, видавця: Практичний посібник. – К.: Наша культура і наука, 2011. – 560 с.
2. Tim Narrower. The Newspaper Designer's Handbook. – USA: McGraw-Hill Education, 2017. – 304 p.
3. Галина Брюханова. Комп'ютерні дизайн-технології: навчальний посібник. – К.: ЦУЛ, 2019. – 180 с.
4. Javier Errea. Visual Journalism: Infographics from the World's Best Newsrooms and Designers Hardcover. – Gestalten, 2018.– 288 p.; full color.
5. Мельничук С. І., Ярема С. М. Офсетний друк: навчальний посібник: у 2-х кн. Кн. 1.: Технологія та обладнання додрукарських процесів. – К.: УкрНДІСВД – Ха Гар, 2010. – 467 с.
6. Модульне середовище для навчання MOODLE. Доступ до ресурсу: <https://msn.khmnu.edu.ua/course/view.php?id=8179>.

Викладач: кандидат технічних наук, доцент Петрашук С.А.,

3 Пояснювальна записка

Дисципліна «Верстка поліграфічної продукції» є вибірковою дисципліною і займає важливе місце у підготовці фахівців освітнього рівня «бакалавр» спеціальності «Дизайн». Дисципліна забезпечує знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності, використання сучасного програмного забезпечення для створення електронних макетів різноманітної графічної продукції та підготовки цієї продукції до поліграфічного видання.

Мета дисципліни. Формування особистості фахівця, здатного вирішувати типові та складні завдання з форматування і редагування графічних елементів та текстових матеріалів розробленої дизайнерської продукції, втілення дизайнерської концепції в електронний макет з подальшою підготовкою макета до поліграфічного видання.

Предмет дисципліни. Технічні засоби реалізації творчих завдань при різних видах верстки: газетній, книжково-журнальній та акцидентній.

Завдання дисципліни. Формування практичних навичок з верстки поліграфічної продукції відповідно до вимог поліграфічних стандартів, естетичних норм оформлення видавничої продукції та можливостей комп'ютерної техніки. Використання програмного забезпечення комп'ютерної графіки та комп'ютерної верстки як для створення електронних макетів поліграфічної продукції різного асортименту і призначення засобами проектно-графічного моделювання, так і для підготовки цих макетів до друку в поліграфії.

Результати навчання. Після вивчення дисципліни студент повинен: *володіти* фаховою видавничо-поліграфічною термінологією та прийомами графічної подачі при вирішенні проектних завдань з верстки поліграфічної продукції; *орієнтуватися* в розмаїтті сучасних текстових та графічних редакторів, програмах верстки при створенні поліграфічної продукції; *здійснювати* передпроектний аналіз предметної області, вихідної інформації та *вибирати* існуючі системи і технології обробки зображень, їх підготовки до друку; *використовувати* знання і навички роботи в програмах верстки поліграфічної продукції; *створювати* електронні макети поліграфічної продукції різного асортименту і призначення засобами проектно-графічного моделювання; *представляти* результати роботи у вигляді групових презентацій готової поліграфічної продукції.

4 Структура залікових кредитів дисципліни

Назва розділу (теми)	Кількість годин, відведених на:	
	лабор. практикум	СРС
Тема 1. Верстка та різновиди верстки в поліграфії. Комп'ютерні програми для роботи з текстом, графікою та для верстки поліграфічної продукції. Відмінність між поліграфічною версткою і дизайном. Газетна верстка. Основні правила верстки тексту	12	18
Тема 2. Книжково-журнальна верстка: Особливості та основні принципи книжково-журнальної верстки. Поліграфічні технології підготовки зображень до репродукування.	12	16
Тема 3. Акцидентна верстка. Види акцидентної верстки: видавнича акциденція, афішно-плакатна акциденція, акцидентна продукція малих форм. Конструкція листової продукції.	27	35
Разом за семестр:	51	69

5 Програма навчальної дисципліни

5.1 Зміст лекційного курсу

5.2 Зміст лабораторних занять

Перелік лабораторних занять для студентів денної форми навчання

Номер лаб.	Теми лабораторних робіт	Кількість годин
1	Верстка інформаційної газети. Газетна верстка: Будова газети. Види газетних шпальт. Розробка дизайну титульної шпальти. Розробка композиції багатоколонкової газетної шпальти. Модульна система верстки розважальної (останньої) шпальти. Макетування газети. Підготовка газети до друку в поліграфії. Літ.: [1] с. 5-115; [2] с.4-78, [5] с. 229-234	12
2	Верстка фотокниги Книжково-журнальна верстка: особливості та основні принципи верстки фотокниги, верстка смуг. Конструкція книжково-журнальної продукції на прикладі фотокниги. Поліграфічні технології підготовки зображень фотокниги до друку в поліграфії. Літ.: [1] с. 150-220; [4] с.102-200, [5] с. 256-274	12
3	Дизайн та верстка титулів та обкладинки для фотокниги Акцидентна верстка (видавнича акциденція): верстка окремих елементів книг: набірні обкладинки і суперобкладинки, титули, шмуцтитули для фотокниги Літ.: [3] с. 50-85; [4] с. 210-260	6
4	Верстка перекидного настільного календаря Акцидентна верстка (видавнича акциденція): планування, створення, та допечатна підготовка календаря настільного з перекидними аркушами та твердою кашированою основою Літ.: [1] с. 230-250; [3] с. 140-160	12
5	Верстка «євробуклета» та рекламного флаєра Акцидентна верстка (видавнича акциденція): планування, створення, та допечатна підготовка буклета на два фальца (євробуклета) та рекламного флаєра Літ.: [1] с. 340-365; [3] с. 20-45	3
6	Верстка настінного календаря (календаря-плаката) Акцидентна верстка (афішно-плакатна акциденція): планування, створення, та допечатна підготовка календаря-плаката Літ.: [1] с. 365-387; [3] с. 160-175, [5] с. 310-334	6
	Разом	51

5.3 Зміст самостійної (в т. ч. індивідуальної) роботи студента

Самостійна робота студента з дисципліни полягає у систематичному опрацюванні програмного матеріалу, підготовці до виконання і захисту лабораторних робіт, формуванні презентаційного планшета на перегляд по розробленій продукції. Керівництво самостійною роботою та контроль за виконанням самостійної роботи здійснюється викладачем згідно з розкладом консультацій у позаурочний час.

Зміст самостійної роботи студентів *денної* форми навчання

Номер тижня	Вид самостійної роботи	К-ть годин
1-4	Опрацювання теоретичного матеріалу, підготовка до виконання лабораторної роботи №1	18
5-8	Опрацювання теоретичного матеріалу, підготовка до виконання лабораторної роботи №2 та підготовка до захисту лабораторної роботи №1	16
9-10	Опрацювання теоретичного матеріалу, підготовка до виконання лабораторної роботи №3 та підготовка до захисту лабораторної роботи №2	8
11-14	Опрацювання теоретичного матеріалу, підготовка до виконання лабораторної роботи №4 та підготовка до захисту лабораторної роботи №3	12
15-16	Опрацювання теоретичного матеріалу, підготовка до виконання лабораторної роботи №5-6 та підготовка до захисту лабораторної роботи №4	10
17	Опрацювання теоретичного матеріалу, підготовка до виконання лабораторної роботи №6 та до захисту лабораторних робіт №5-6. Підготовка презентаційного планшета на перегляд	5
	Разом:	69

6 Технології та методи навчання

Процес навчання з дисципліни ґрунтується на використанні класичних та сучасних технологій, зокрема: лабораторні заняття (з використанням методів комп'ютерного моделювання, тренінгів, майстер-класів, практикумів), самостійна робота (опрацювання теоретичного матеріалу, підготовка до виконання і захисту лабораторних робіт, формування презентаційного планшета) і мають за мету – набуття студентами практичних навичок з верстки поліграфічної продукції за сучасними методиками, користування спеціальними комп'ютерними програмами верстки тощо.

Необхідні інструменти: комп'ютерна техніка, пакети прикладних програм.

7 Методи контролю

Поточний контроль здійснюється під час лабораторних занять, а також у дні проведення контрольних заходів, встановлених робочою програмою і графіком навчального процесу. При цьому використовуються такі методи поточного контролю:

- захист лабораторних робіт
- перегляд портфоліо робіт.

При виведенні підсумкової семестрової оцінки враховуються результати поточного контролю, наявність усіх оцінок з кожного виду контролю є обов'язковою. Студент, який не набрав позитивний середньозважений за поточну роботу вважається невстигаючим.

8 Оцінювання результатів навчання студентів у семестрі

Оцінювання академічних досягнень здобувача вищої освіти здійснюється відповідно до «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ». Кожний вид роботи з дисципліни оцінюється за інституційною **чотирибальною** шкалою і виставляється в електронному журналі обліку успішності. Семестрова підсумкова оцінка визначається як середньозважена з усіх видів навчальної роботи, виконаних і зданих студентом **позитивно**, з урахуванням коефіцієнта вагомості і розраховується в автоматизованому режимі за відповідною програмою.

Оцінка, яка виставляється за лабораторне заняття, складається з таких елементів: знання теоретичного матеріалу з теми роботи; якість графічної частини; вільне володіння студентом спеціальною термінологією і уміння професійно обґрунтувати прийняті рішення; своєчасний захист лабораторної роботи. У кінці семестру студент має сформувати презентаційний планшет розробленої графічної продукції і представити його на перегляді.

Термін захисту лабораторної роботи вважається своєчасним, якщо студент захистив її на наступному після виконання роботи занятті. Пропущене лабораторне заняття студент зобов'язаний відпрацювати в лабораторіях кафедри у встановлений викладачем термін з реєстрацією у відповідному журналі кафедри, але не пізніше, ніж за два тижні до кінця теоретичних занять у семестрі.

Оцінювання знань студентів здійснюється за такими критеріями:

Оцінка за національною шкалою	Узагальнений критерій
Відмінно	Студент глибоко і у повному обсязі опанував зміст навчального матеріалу, легко в ньому орієнтується і вміло використовує понятійний апарат; уміє пов'язувати теорію з практикою, вирішувати практичні завдання, впевнено висловлювати і обґрунтовувати свої судження. Відмінна оцінка передбачає грамотний, логічний виклад відповіді (як в усній, так і у письмовій формі), якісне зовнішнє оформлення роботи. Студент не вагається при видозміні запитання, вміє робити детальні та узагальнюючі висновки. При відповіді допустив дві–три несуттєві похибки
Добре	Студент виявив повне засвоєння навчального матеріалу, володіє понятійним апаратом, орієнтується у вивченому матеріалі; свідомо використовує теоретичні знання для вирішення практичних задач; виклад відповіді грамотний, але у змісті і формі відповіді можуть мати місце окремі неточності, нечіткі формулювання закономірностей тощо. Відповідь студента має будуватися на основі самостійного мислення. Студент у відповіді допустив дві–три несуттєві помилки.
Задовільно	Студент виявив знання основного програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та практичної діяльності за професією, справляється з виконанням практичних завдань, передбачених програмою. Як правило, відповідь студента будується на рівні репродуктивного мислення, студент має слабкі знання структури курсу, допускає неточності і суттєві помилки у відповіді, вагається при відповіді на видозмінене запитання. Разом з тим набув навичок, необхідних для виконання нескладних практичних завдань, які відповідають мінімальним критеріям оцінювання і володіє знаннями, що дозволяють йому під керівництвом викладача усунути неточності у відповіді.
Незадовільно	Студент виявив розрізнені, безсистемні знання, не вміє виділяти головне і другорядне, допускається помилок у визначенні понять, перекручує їх зміст, хаотично і невпевнено викладає матеріал, не може використовувати знання при вирішенні практичних завдань. Як правило, оцінка «незадовільно» виставляється студенту, який не може продовжити навчання без додаткової роботи з вивчення дисципліни.

Структурування дисципліни за видами робіт і оцінювання результатів навчання студентів денної форми навчання у семестрі за ваговими коефіцієнтами

Аудиторна робота						Контрольні заходи	Семестровий контроль, залік
Лабораторні роботи №:						Перегляд портфоліо робіт	За рейтингом
1	2	3	4	5	6		
ВК*:						0,6	0,4
							0

Умовні позначення: ВК – ваговий коефіцієнт

Підсумкова семестрова оцінка за інституційною шкалою і шкалою ЄКТС встановлюється в автоматизованому режимі після внесення викладачем усіх оцінок до електронного журналу. Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС наведені у таблиці.

Залік виставляється, якщо середньозважений бал, який отримав студент з дисципліни, знаходиться у межах від 3,00 до 5,00 балів. При цьому за інституційною шкалою ставиться оцінка «зараховано», а за шкалою ЄКТС – буквене позначення оцінки, що відповідає набраній студентом кількості балів відповідно до таблиці Співвідношення.

Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС

Оцінка ЄКТС	Інституційна інтервальна шкала балів	Інституційна оцінка, критерії оцінювання
A	4,75–5,00	Зараховано
B	4,25–4,74	
C	3,75–4,24	
D	3,25–3,74	
E	3,00–3,24	
FX	2,00–2,99	Незараховано
F	0,00–1,99	

9 Питання для самоконтролю результатів навчання

1. Верстка як навчальна дисципліна і процес дополіграфічної підготовки видання. Види верстки.
2. Технічні вимоги до верстки. Поліграфічні норми.
3. Етапи підготовки видання до друку.
4. Симетрична і асиметрична верстки: ознаки та призначення.
5. Макет видання. Види макетів.
6. Макет художнього оформлення видання.
7. Макетна і безмакетна верстка.
8. Модульна сітка: призначення та види.
9. Вимоги до подання електронних текстових документів у видавництво. Формати текстових файлів.
10. Шрифти. Види шрифтів. Вимоги до шрифтів та шрифтового оформлення.
11. Апрош. Трекінг. Кернінг. Інтерлін'яж. Шрифтові і нешрифтові виділення.
12. Комп'ютерні шрифти. Шрифтові редактори.
13. Співвідношення формату сторінки складання, кегля та інтерліньяжу.
14. Об'ємний макет видання. Структура книжкового блоку.
15. Оригінал-макет: структура та призначення.
16. Верстка ілюстрацій. Вимоги до подання електронних варіантів ілюстрацій до друку.
17. Формат сторінки складання. Одиниці виміру. Визначення оптимальної довжини рядка.
18. Ілюстрації: види і призначення.
19. Растрова графіка. Види растру. Редактори растрової графіки.
20. Векторна графіка. Редактори векторної графіки.
21. Корекція зображень. Колірні режими і моделі.
22. Формати графічних зображень.
23. Вимоги до верстки ілюстрацій.
24. Піксельний розмір макета і його роздільна здатність. Лініатура.
25. Функціональні можливості і принципи роботи графічного редактора AdobePhotoshop.
26. Текстові редактори.
27. Українські видавничі стандарти.
28. Формат видання. Формат сторінки складання. Визначення розмірів полів видання.
29. Особливості книжкової верстки.
30. Поняття та вміст видавничого програмного пакету.
31. Особливості газетно-журнальної верстки.
32. Комп'ютерна верстка.

33. Настільні видавничі програмні пакети.
34. Функціональні можливості та принципи роботи ВПП Adobe InDesign.
35. Видання. Типи видань.
36. Видання нестандартних форматів: види та призначення.
37. Акцидентні видання.
38. Візитівка. Листівка.
39. Буклети. Брошури. Види та загальні вимоги до оформлення.
40. Періодичні видання. Газета. Журнал. Альманах. Дайджест.
41. Книжкові видання. Види книжкової продукції.
42. Газета як різновид видавничої продукції. Шпальта газети.
43. Друкована соціальна реклама в Україні. Художня метафора.
44. Особливості графічного оформлення видань для дітей.
45. Особливості верстки видань для дітей дошкільного віку.
46. Правила верстки: перенесення слів і символів
47. Верстка випускних і вихідних даних.
48. Правила верстки основного тексту.
49. Правила верстки заголовків та підзаголовків.
50. Основні правила багатоколонкової верстки.
51. Верстка таблиць, формул.
52. Верстка обкладинок.
53. Правила верстки змісту.
54. Правила верстки приміток.
55. Правила верстки колонтитулів і колонцифр?
56. Верстка титульних елементів видання.
57. Супербкладинка. Форзац. Титульна сторінка.
58. Правила верстки бібліографічних списків.
59. Електронні книги, їх види.
60. Правила і види верстки ілюстрацій та текстівок.
61. Види видавничої продукції.
62. Переваги та недоліки колірних моделей CMYK та RGB.
63. Верстка допоміжних текстів.
64. Внутрішня композиція видання.
65. Зовнішня композиція видання.
66. Розробка дизайну як етап дополіграфічної підготовки видання.
67. Сучасні тенденції у верстці газетних і журнальних видань в Україні.

10 Методичне забезпечення

Лабораторний практикум з курсу «Верстка поліграфічної продукції» / уклад. С. А. Петрашук. – Хмельницький : ХНУ, 2022. – 32 с.
 Доступ до ресурсу <https://msn.khmnu.edu.ua/course/view.php?id=8179>.

11 Рекомендована література

Основна література

1. Тимошик М. Книга для автора, редактора, видавця: Практичний посібник. – К.: Наша культура і наука, 2011. – 560 с.
2. Tim Narrower. The Newspaper Designer's Handbook. – USA: McGraw-Hill Education, 2007. – 304 p.
3. Г. Брюханова. Комп'ютерні дизайн-технології: навчальний посібник. – К. :ЦУЛ, 2019. – 180 с.
4. Javier Errea. Visual Journalism: Infographics from the World's Best Newsrooms and Designers Hardcover. – Gestalten, 2018.– 288 p.; full color.
5. Мельничук С. І. Офсетний друк: навч. посібник: у 2-х кн. Кн. 1: Технологія та обладнання додрукарських процесів / С. І. Мельничук, С. М. Ярема. – К.: УкрНДІСВД: ХаГар, 2000. - 467 с.

Допоміжна література

1. Javier Errea. Newspaper Design: Editorial Design from the World's Best Newsrooms. – Gestalten, 2018. – 256 p.; full color.
2. James Felici. Complete Manual of Typography. The: A Guide to Setting Perfect Type / James Felici. Second Edition – United States of America, 2012. – 408 p.
3. Гавенко С. Ф. Конструкція книги: навчальний посібник / С. Ф. Гавенко, Л. М. Кулік, М. Мартинюк. – Львів: Фенікс, 2009. – 136 с.
4. Глушаков С. В. Комп'ютерна верстка: навчальний курс / Глушаков С. В., Кнабе Г. А. – Харків: Фоліо, 2002. – 485 с.
5. Наталія Синєпуова. Композиція. Тотальний контроль / Синєпуова Наталія. – К. : ArtHuss, 2019. – 240 с.